

Päeva Sõnum. Nr 45. 6. - 12. august 2017

TÕDE JA EKSITUS

Nr 45. 32 nädal: 6. - 12. august 2017

9. pühapäev pärast nelipüha

Kristlasel tuleb elus võidelda, et eraldada tõde valesst ja õige väärast. Jumala tundmine ja Tema tahte taotlemine juhivad inimese tõe juurde.

Meelespeetav kirjakoht: Käige nagu valguse lapsed ? sest valguse vili on ju igasuguses headuses ja õiguses ja tões. Ef 5:8b,9

Paulus esitab selles kirjakohas ühe üldkasutatuma ja ülimalt tabava Uue Testamendi illustratsiooni sellest, kui absoluutselt erinev on vana elu elust "Kristuses". "Jumal on valgus" (1Jh 1:5). Valgus väljendab tema majesteetlikkust, au (1Tm 6:16) ja täielikku pühadust, samuti aga ka tõde sellest, et ta soovib ilmutada end inimkonnale (Ps 43:3). Jumala au, pühaduse ja tarkuse vastand on pimedus, ning Jumalast võõrdunud maailm elab pimeduses (Ef 1:18).

Need, kes on leidnud elu "Kristuses", on tegelikult läinud pimedusevallast valguse riiki (Ap 26:18; Rm 13:12; 2Kr 4:6; Kl 1:13; 1Pt 2:9) ja selle riigi kodanikud ? valguse lapsed peavad oma igapäevast elu elama kooskõlas neile Kristuses antud uue loomusega. Mis valgustab Jumala tahtega koos kõlas olevat teed.

Valguse viljad ei ole teadlikult valgusest kui ellu külvatud seemned, mis omal ajal vilja kannavad, vaid on pigem kristlikud voorused mis kasvavad loomulikult ja spontaanselt ega tulene kuulekusest reeglistikule.

Paljud piiblitekstid kõnelevad õigusest kui Kristuses elatud elu viljast (Rm 6:20-22; Fl 1:11; Hb 12:11). Millelgi, mis on inimsuhetes rikutud ja ebaõige, ei saa olla kristlase elus kohta. Seepärast peab "kurjus" (Ef 4:31) asemele astuma headus, st aktiivne headuse taotlemine kõigis elu aspektides. Rm 5:7 on tabavalt eristatud sõna "headus" ja "õigsus", osutades, et esimene lisab moraalsele õigsusele ja aususele kauni iseloomu kütkestavuse. Seega, kui teadmatuse, eksituse ja pettuse pimedus kaob (Ef 4:14,17-18,22), jääb alles tõde kui valguse vili, mille toob Kristus.

Siis Jeesus rääkis neile taas: "Mina olen maailma valgus. Kes järgneb mulle, ei käi pimeduses, vaid tal on elu valgus. (Jh 8:12) Uskuge valgusesse, kuni teil valgus on, et te sünniksite valguse lasteks." (Jh 12:36) Aga Vaimu vili on armastus, rõõm, rahu, pikk meel, lahkus, headus, ustavus. (Gl 5:22)

* * *

KITSAS TEE

Pühapäev ? 6. juuli

Jeesus ütleb: "Minge sisse kitsast väravast, sest lai on värav ja avar on tee, mis viib hukatusse, ja palju on neid, kes astuvad sealt sisse!" Mt 7:13

Pilt kahesugusest teest on laialt tuttav nii juutkonna pärimustikus kui ka antiikkirjanduses, tõenäoliselt ka igapäevases rahvalikus keelepruugis. Jeesus on selle pildi mõtestanud oma kuulutuse eesmärgide kohaselt ning andnud sellele sügava tähenduse. Pearõhk

langeb kõiges inimesepoolsele valikule jaotsustamisele.

Igäiks, kes tahab käia Jeesuse järel, peab enne lõpliku otsuse tegemist teadlikuks saama mitte ainult selle tee raskustest ja riskist, vaid ka siin kehtivast kohustusest ja vastutusest. Sellel teel käijaid on ju kutsutud "maa soolaks" (Mt 5:13) ning "maailma valguseks" (Mt 5:14) ? nad vastuvad selle eest, et nad seda tööpoolest oleksid. Nad peavad olema teadlikud, et nende eesmärgid ja taotlused ei saa laiade hulkade juubeldava vastuvõtu osaliseks, et sageli ei mõista neid isegi kõige lähedasemad kaasinimesed. Sellel teel käijad moodustavad maailma inimmassiga võrreldes ainult "pisukese karjakese" (Lk 12:32), mille ainsaks kaitsvaks ning säilita vaks vahendiks on nende vankumatu usk, kindel lootus ja alati valmisolev teeniv armastus.

Sellela võrreldes on "maailma lai tee" märksa mugavam: siin ei tõkesta Jumala nõuded inimlike ihade, soovide kalduvuste teostamist, siin tunneb inimene end niiõelda "vabana ja täiuslikuna" ? vabana kõigist tõkestavaist igandeist ja eelarvamustest, täiuslikuna oma võimete ja oskuste poolest. Ja ometi on see tee petlik ? mitte ainult oma reaalseste võimaluste, vaid eelkõige oma eesmärgi tõttu. Maailma avarad teed viivad "hukatusse": Jumalast eemalolemisse, õndsuse ja õnnistuse kaotusesse, mis piibelliku mõttemaailma kohaselt tähendab ühtlasi inimväärika elu minetamist. Maailma tee on lai ? kuid et seal on nii palju rändajaid, osutub see alati liiga kitsaks ahnelt edasitrügijatele: siin ei tunta ei üksteise abistavat teenimist ega halastust. Siin kehtivad ainult maailmasisese võitluse ja võistluse seadused ? too toores vitaalne eksistents, mille kassikullast maski tagant alatasa irvitab loomalik lõust.

Kitsas rada on küll täis kiusatusi ja ohte, kannatusi ja katsumusi, ometi on see tee õndsusele. Seda teed ei kunagi üksinda ? vaid koos Jumalaga. Sellel teel valitsevad tema seadused, tema halastus ja tema armastus, mis sunnib teekäijaid üksteist abistama. Siin ei jäeta nõrkenud tee äärde surma ootama, vaid kantakse nad kaasa öömajale. Siin ei lükka tugevam nõrgemat teelt kõrvale, vaid tõmbab ta endaga kaasa. See pole ainult tee ellu ? vaid on kogu aeg elu, tõelise inimväärika eksistentsi tee. Juba seepärast tasub siseneda "kitsast väravast".

Võidelge, et minna sisse kitsast uksest, sest paljud, ma ütlen teile, püüavad minna, aga ei suuda! (Lk 13:24)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Selles vaimse pimeduse maailmas tundub kurjus hea ja headus paha. Jäädes Jeesusesse, kes on elu valgus, on meil vabadus valida elu.

* * *

SÜDAMERAVI

Esmaspäev ? 7. juuli

Sul on hea meel tõest, mis asub südame põhjas, ja salajas annad Sa mulle tarkust teada. Ps 51:8

Tarkus, millest me räägime, ei ole mingil kombel "selle ajastu tarkus"; see on Jumala tarkus, ning sõna Jumal on rõhulisel kohal. Kuid sellega kaasnevad ka saladused, mis ei tähenda raskesti lahendavat mõistatust, vaid saladust, millesse me ise oleme võimetud tungima, aga mille Jumal on nüüd avaldanud: "Jumala ajaelne nõu, mis on maailma ees peidus, aga ilmutatud vaimulikele". See viitab ühtaegu meie võimetusele tunda Jumala saladust, ja Jumala armastusele, mis teeb selle saladuse meile teatavaks. Uskmatuile jääb see varjatuks; nad on selle suhtes ikka veel pimeduses. Saladus on avaldatud usklikele, kuid ei ole inimesoole üldteada.

Vaid me kõneleme Jumala saladusse peidetud tarkusest, mille Jumal on ette määranud meie kirkuseks enne ajastuid. (1Kr 2:7)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Piiblit lugedes pole sa kunagi ükski. Palu, et Autor ise aitaks sul loetut mõista!

* * *

TEGUDE JUURDE JÕUDMINE ALGAB VÄLJAKUTSEGA

Teisipäev ? 8. august

Karmeli mäel astus Eelija kogu rahva ette ja ütles: "Kui kaua te lonkate kahe karguga? Kui Issand on Jumal, siis käige Tema järel; aga kui Baal on see, siis käige tema järel!" 1Kn 18:21

Tänane kirjakoht joonistab meile pildi rahvast kellel üks jalg on ühes ja teine teises leeris ning see toob inimestele palju segadust. Baali prohvetid kulutasid kogu oma energia ja trikid oma jumala mõjutamiseks, aga midagi ei sündinud. Eelija pole see, kes laseks võimalusel niisama mööda minna, pilgates oma vastaseid: "Hüüdke valjema häälega, sest ta on ju jumal! Vahest on ta mõtteis, on läinud kõrvale või viibib teekonnal? Vahest ta magab? Aga küllap ta ärkab!" (1Kn 18:27).

Vastase nõrkustele ja ebajärjekindlusele osutamises pole midagi väära. Armastuse nimel leiame end mõnikordki kaitsepositsioonidel - kuid kui see mida usume on tõde ning kui selles mida teised usuvad leidub vigu on igati kohane ärgitada neid veelkord oma seisukohti läbi mõtlema.

Vastupidiselt Baali prohveteile ilmutab Eelija vaikset usaldust. Ei mingit kisa Jumala poole, lihtsalt vaikne palve, et Jumal kirgastaks oma nime. Ja tuli langeb. Palve ei ole kärarikas taevauksele kolkimine, millega püüame Jumalat panna tegutsema meie soovide kohaselt? Vaid palve on meie usalduse väljendus Jumalale.

Ta on hingelt kaksipidine mees, ebakindel kõigil oma teedel. (Jk 1:8) Häda argadele südametele ja lõtvadele kätele ning patusele, kes käib kaht teed! (Srk 2:12)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Eelija tegutsemine lähtub murest Jumala nime reputatsiooni pärast. Meie elame maailmas kus Jumala nime reputatsiooni on vähemalt samas määras halvustatud kui Eelija päevil. Kas aga leiame enesest samasuguse mure selle pärast ja soovi seista selle eest? Ja kuidas me seda väljendame?

* * *

PIDU ON ALLES EES

Kolmapäev ? 9. august

Jumala sõna on elav ja tõhus ja vahedam kui ükski kaheterane mõök ning tungib läbi, kuni ta eraldab hinge ja vaimu, liigesed ja üdi, ning on südame meelsuse ja kaalutluste hindaja. Hb 4:12

Küsimuse "kui oled usklik, kas siis on võimalik uuesti langeda?" hülgab Pühakiri kui mõttetu spekulatsiooni, ses kõik meie energia peaks minema Jumala kogu südamega järgimisele. Uurides ennast ning parandades meelt sõnakuulmatusest, saame paluda, et Jumala läbiotsiv ja -katsuv sõna liiguks meie südame mõtetes ja hoiakutes, seal kus tehakse meie elu valikud ja otsused. Harjuta Jumala ees olles lihtsust ja läbipaistvust. Loe Piiblit ootuses, et midagi juhtub. Harjumuspärane Pühakirja üle mõtisklemine on praeguse elu vajadus, kui ei soovi oma teed kõrbes kaotada. See on silmanägemisele vajalik, sest "Sinu valguses näeme valgust" (Ps 36:9).

Ta tegi mu suu vaheda mõõga sarnaseks, peitis mind oma käe varju alla; ta tegi mind teravaks nooleks, talletas mind oma nooletupes. (Js 49:2) Meie võitluse relvad ei ole ju lihalikud, vaid need on Jumalas vägevad kindluste mahalõhkumiseks. Me kummutame targutused. (2Kr 10:4) Võtke ka päästekiiver ja vaimumõök, see on Jumala sõna! (Ef 6:17) Teid pole uuesti sünnitatud kaduvast, vaid kadumatust seemnest, Jumala elava ning jääva sõna kaudu. (1Pt 1:23) Tal oli paremas käes seitse taevatähte ning tema suust välkus vahe kaheterane mõök ning tema palged olid otsekui päike, kui see paistab oma väes. (Ilm 1:16)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Meeldib sulle või mitte, loe ja palu iga päev. See on sinu elu jaoks vajalik; ei ole teist teed; muidu raiskad sa ära kõik oma päevad

* * *

LOOTUS JUMALALE

Neljapäev ? 10. august

Laurentius, diakon, märter Roomas (? 258), lauritsapäev

Ma tulen Issanda Jumala vägitegudega, ma tunnistan üksnes Sinu õiglust. Ps 71:16

Kuningas Taavetil on mure et teda ehk unustatakse nüüd, kus ta enam ei tunne end noore energilise ja võimekana. Aga ta on ära

tundnud ka mõned vana ea eelised, nagu näiteks küpset suhet Jumalaga. Tal on palju aastaid millele tagasi vaadata ning märgata neis kõigis kui ustav Jumal on talle olnud; ta leiab rohkem kiitusainest ning veelgi kogemusi, mida edasi anda nooremale põlvkonnale. Ka Iob ütleb: "Elatanuil on tarkus ja pikaealistel mõistus" (Ii 12:12).

Taavet kaalub üle kõik võitlused ja vaevad ? nii tõelised ja rasked kui need ka pole ? kasvab tema tugev usaldus Jumala vastu, ja soov teda kiita. See ei ole faktide eest põgenemine, vaid pigem on see aus äratundmine, selle kohta, et isegi kui Jumal on lubanud tal läbi minna valutoovaist olukordadest, ei jäta ta teda ahastusse, vaid taastab ja ehitab teda taas üles. Ja siit tuleb ka teine vana ea eelis: elukestev kogemus Jumala tööst Taaveti isiklikus elus annab talle veendumuse, et ka nüüd ei saa olema teisiti ? Jumal ei jäta teda maha.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kui mõtleme oma elu peale, meenutame hetki, kus Jumal on tulnud meile appi. Täname siis teda selle eest ja palvetame, et Jumal aitaks meil teda usaldada.

* * *

MEIE TÄNU PÕHJUSEKS ON JUMALA TEOD JA TEMA SÜGAVAD MÕTTED

Reede ? 11. august

Kui suured on Sinu teod, Issand! Väga sügavad on Su mõtted! Sõge inimene ei tunne seda ja alp ei saa sellest aru. Ps 92:6,7

Kuningas Taaveti imetlusobjektiks oli kahtlemata Jumala loodus. Ta võis tõepoolest aimata seda, mida tundis Aadam oma esimesel elupäeval. Iga asi esimese inimese ümber kõneles Jumala tegude ülevusest.

Uue seaduse usklik peaks looduse kõrval nägema ka veel seda, mida Jumal on teinud meie lunastuseks. Mõtelgem vaid Jumala Poja lihassetulekule, Jeesuse patuta elule, ta lunastustööle, ülestõusmisele ja Püha Vaimu väljavalamisele! Mõtelgem Jumala tegude suurusele Kristuse koguduse ajaloo. Lisagem selle juurde veel kõik see, mida tema on teinud meie hinge kasuks. Siis peaksime hüüdma suure imestlusega: Kui suured on Sinu teod, Issand!

Uurigem looduse otstarbekohasust ja tarkust universumi valitsemisest või inimese saatuse salapärasust ja me peame ütlema ühes apostliga: Oh seda Jumala rikkuse ja tarkuse ja tunnetuse sügavust! Ei suudeta uurida tema kohtumõistmisi ega jälgida tema teed! (Rm 11:33)

Aga leidub ka neid, kes seda ei mõista. "Sõge" on antud juhul inimene, kes ei kasuta oma mõistust inimese vääriliselt. Ta langeb loomade tasemele (Ps 73:22). Ja "alp" on inimene, kes võtab elu kergemeelselt. Need inimesed ei mõista Jumala tegusid ega näe põhjust tema tänamiseks. Selleks, et imetleda Jumala tegusid, on vaja teatud vagaduse taset. Vaja on olla kooskõlas Jumala mõtetega.

Olgu mu mõlgutus armas tema meelest; mina rõõmutsen Issandas. (Ps 104:34) Ja ta mõõtis taas tuhat: siis oli jõgi, millest ma ei saanud läbi minna, sest vesi oli kõrge; vesi oli paras ujumiseks, jõgi, millest ei saadud läbi minna. (Hs 47:5) Oh seda Jumala rikkuse ja tarkuse ja tunnetuse sügavust! Ei suudeta uurida tema kohtumõistmisi ega jälgida tema teed! (Rm 11:33)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kuhumaani oled sina uurinud oma elu? Kuidas saaksid säilitada viljakuse ja tänumeelsuse ka tulevikus?

* * *

SÜGAVAD JUURED, MIS TOIDAVAD.

Laupäev ? 12. august

Õige lobbab nagu palmipuu, ta kasvab kõrgeks nagu seedripuu Liibanonil. Kes Issanda kotta on istutatud, need lobbavad meie Jumala õuedes. Ps 92:13,14

Palmipuu kasv ei ole hoopiski nii kiire, kui rohu kasv, aga selle eest on palmipuu püsivus palju kordi suurem. Rohi kuivab ja õieke

närbub, kui tuul ta peale puhub, aga palmid elavad sajandeid. Õigetega võrreldes võib õelus saavutada kiire edu, aga teda tabab ka kiire hukatus. Õige inimene on kasulik kui palmipuu, mis annab toitu, kütet, ehitusmaterjali ja varju. Õigete väärtus inimühiskonnas on asendamatu.

Õiged sarnanevad palmidega Issanda koja õues. Uskliku normaalne kasvamisukoht on pühade osadus. Tema õige koht on pühapäeval Jumala kojast. Seal on ta nagu aias, kus on kaitse ja hoolitsus. Päike, vihm ja muld võivad olla võrdse väärtusega metsas või aias kasvavale taimel, aga kaitse ja hoolitsus annab aias uued võimalused viljakuseks.

Usklikud, kes on koguduses, juurdub Jumala sõnasse ja surub oma oksad vastu Jumala armu päikesele. Nii saab ta oma kasvujõu. Aga ta peab olema "istutatud" Jumala kotta. Metsikust taimest peab saama aia taim. Pöördumata inimesest peab saama Issanda koguduse liige. Ainult niiviisi võime haljad ja viljakad olla veel vanas eas.

Mina aga olen nagu haljas õlipuu Jumala kojast, ma loodan Jumala helduse peale ikka ja igavesti. (Ps 52:10)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kui tihti jagad end olulistest asjadest kaaskristlastega? Järgmine kord, kui kohtud teistega osaduseks, võta aega, et välja selgitada, kuidas üks või teine veedab oma nädalat, ja palvetada koos, et te kõik võiksite saada toitu juurest, mis on kinnitunud Issanda majja.

* * *

PIIBLIKURSUS

"PIIBLI PÕHIMÕISTEID"

"Piibel, pühalikult Pühakirja nime kandev raamat, on praegugi paljude rahvaste vaimuilm kujundaja. Tema sisu on sügavamalt vaadates pärit igavikust ja aegades läbi- ja üleulatava Sõna. See on igavene niikaua, kui Jumala loodud ja kujundatud maailm kestab ja inimene eneses kannab kustumatud igatsust osaduse järele Jumalaga." Johan Kõpp

III. PÜHA VAIM

Mis on patt?

Pole võimalik salata patu olemasolu, kui kogu maailm on kaasa haaratud hea ja kurja vahelisse konflikti. Kui patt ei oleks karm tõsiasi, siis poleks ka kuritegevust, ei vajataks vanglaid, karistusasutusi; poleks vaja lukke ustel ega seife väärtasjadele. Paljudele on patt ebamugav; see võib olla ka liha nõrkus. Mõnedele võib patt olla headuse või armastuse puudumine. Nn. õpetlase võhiklus on patt. Kõige viimase teooria järgi on patt haigus, mida peab ravima teaduse abil, kuna inimene ei ole patune, - ta on vaid haige. Teistele on patt vaid egoismivorm, kuid Jumal ütleb, et:

patt on see, mis on käsu vastu. Igaüks, kes teeb pattu, rikub ka seadust, ning patt on seaduserikkumine. (1Jh 3:4)

patt on Jumala aust ilma olemine. Sest kõik on pattu teinud ja ilma jäänud Jumala kirkusest (Rm 3:23)

patt on mässamine Jumala vastu. Kuule, taevas, ja maa, pane tähele, sest Issand kõneleb:

Mina kasvatasin lapsi ja lasksin neil sirguda suureks, aga nemad astusid üles mu vastu. (Js 1:2)

patt on uskmatus; see teeb Jumala valelikuks. Kes usub Jumala Pojasse, sellel on see tunnistus olemas enese sees. Kes ei usu

Jumalat, see on teinud tema valelikuks, sest ta pole uskunud tunnistust, mille Jumal on andnud oma Poja kohta. (1Jh 5:10)

patt on oma teed minemine, elu kavandamine omal käel ilma Jumala tahtega arvestamata. Me kõik eksisime nagu lambad, igitiks meist pöördus oma teed, aga Issand laskis meie kõigi süüteod tulla tema peale. (Js 53:6)

igasugune ülekohtus on patt. Kõik ülekohtus on patt, aga on pattu, mis ei ole surmaks. (1Jh 5:17)

Patt on mõttetus, mis petab sind, jõud, mis hävitab sind ja tõsiasi, mis taunib sind. Patt on inimese sõnakuulmatuse tahteakt Jumala avaldatud tahte vastu.

KITSAS JA LAI VÄRAV

Loe: Matteuse 7:13,14 (vrd Luuka 13:24)

Kristuse tee viib "elule" (Mt 7:13-14), vastupidine tee viib aga "hukatusse" (5Ms 30:15-20).

Mil kombel on taevane värav kitsas?

Millistele inimestele on Jumala riigi värav eriti kitsas?

Millistel erinevatel viisidel püüavad inimesed kitsast ja laiast väravast sisse minna?

Miks ei lähe inimesed kitsast väravast sisse siis, kui selleks veel aega on?